

Пошук нових підходів до виховання студентської молоді у ЗДІА

(Початок на стор. 5) Створено і діє цілий комплекс програм, заходів соціального забезпечення і захисту соціальних прав, інтересів і гарантій студентів, аспірантів. Соціально-психологічна робота зі студентами також включає розробку системи моніторингу якості вищої освіти через виховний процес у ЗДІА; спрямування молоді на набуття соціального досвіду; забезпечення умов для виявлення індивідуальних здібностей студентів, можливості їх самореалізації; формування у майбутніх фахівців навичок до життя та праці в умовах ринкових відносин; забезпечення умов для надання потребуючим студентам допомоги у реалізації їх життєвих планів; забезпечення умов для зміцнення психічного здоров'я студентів; забезпечення соціального захисту та адаптації студентів першокурсників до навчання у академії; здійснення соціально-педагогічних заходів з організації роботи студентських організацій.

5. Виховання екологічної культури студентів; формування у студентів потреби в здоровому способі життя; виховання фізичної культури.

6. Розвиток студентської творчості - залучення студентської молоді до пізнання нею багатогранної теоретико-методологічної значення. Разом з тим, усі вони утворюють цілісну систему виховання. Ці напрямки водночас є вузловими формами буття та самореалізації людини, її існування та поведінки.

Наведені напрямки виховання тісно взаємопов'язані, доповнюють один одного, мають самостійне теоретико-методологічне значення. Разом з тим, усі вони утворюють цілісну систему виховання. Ці напрямки водночас є вузловими формами буття та самореалізації людини, її існування та поведінки.

3. Яким чином в академії проводиться організаційно-правове забезпечення виховного процесу?

Виховний процес відбувається відповідно до Концепції організаційно-виховної роботи ЗДІА на 2003-2008 рр.. Концепцію розроблено відповідно до закону України "Про освіту", Національної доктрини розвитку освіти України, Положення про вищий навчальний заклад освіти, Концепції гуманітарної освіти в Україні та інших нормативних документів МОНУ, а також Статуту ЗДІА. Концепція визначає методологічні засади, мету, завдання, принципи виховної роботи у ЗДІА, а також напрямки, методи, форми та шляхи її реалізації.

Безпосередню організаційно-виховну роботу здійснюють відділ організаційно-виховної роботи ЗДІА, заступники деканів з виховної роботи, кафедри українознавства, філософії, менеджменту організацій, випускові кафедри, куратори студентських груп, студентський центр мистецтв "Порт-Арте", співробітники бібліотеки, гуртожитку, редакції вузівської газети "Академія" та інші громадські організації.

Виховний процес у ЗДІА постійно вдосконалюється та оновлюється відповідно до змін у суспільному житті нашої країни і завжди займає вагомое місце у професійному навчанні.

4. У ЗДІА створено організаційно-виховний відділ, яка його роль та функції?

Для підвищення ефективності виховного процесу та координації роботи за напрямками в академії функціонує організаційно-виховний відділ. За останні п'ять років відділ розширився завдяки ректору Пожусеву В.І. Основні шляхи реалізації, завдання та форми роботи ОБВ полягають у координації діяльності факультетів, кафедр, інших підрозділів, клубів та секцій академії стосовно проведення організаційно-виховної роботи зі студентською молоддю; наданні методичної підтримки заступникам деканів з виховної роботи, кураторів академгруп; розробці, впровадженні та реалізації освітньо-виховних та просвітницьких програм по роботі зі студентською молоддю; збереженні історико-культурної, науково-педагогічної спадщини академії; залученні органів місцевого самоврядування, підприємств, державних установ, комерційних та громадських організацій до створення спільних проектів з підтримки студентської молоді шляхом залучення її до вирішення проблем розвитку міста, області, надання іменних стипендій тощо; сприянні розвитку молодіжних громадських організацій, активізації діяльності органів студентського самоврядування; вивченні соціально-психологічних та психолого-педагогічних проблем виховання; сприяння соціально-психологічній адаптації студентської молоді до життя в сучасних соціально-економічних умовах.

5. Які основні завдання та форми реалізації напрямків виховної роботи у ЗДІА?

Основними формами реалізації напрямків виховної роботи у ЗДІА є

розвиток і удосконалення інституту кураторів. Актуальність проблеми кураторства у академії полягає у необхідності вироблення єдиних підходів до організації творчої виховної діяльності зі студентською молоддю.

Одна з основних форм виховної роботи кураторів є виховні (кураторські) години, які проводяться один раз на два тижні для студентів перших курсів денної та заочної форми навчання та включаються до розкладу академічних занять, а викладачеві до індивідуального плану роботи. Результатом діяльності куратора є набуття молоддю людиною соціального досвіду поведінки, формування національної самосвідомості, ціннісних орієнтацій і розвиток індивідуальних якостей особистості.

Основним завданням академії у виховній роботі стало створення необхідних умов для формування та розвитку самоврядування студентів, яке отримує всі необхідні повноваження. Студентське самоврядування у ЗДІА є важливим елементом навчально-виховного процесу, спрямованого на зростання у студентської молоді соціальної активності, ініціативи та відповідальності за доручену справу.

Залучення та безпосередня активна участь студентів ЗДІА в житті та діяльності академії здійснюється через органи студентського самоврядування, якими є: Студентський сенат ЗДІА, Студентська рада гуртожитків ЗДІА, профком студентів, аспірантів та докторантів ЗДІА, спеціалізований підрозділ охорони громадського порядку ЗДІА «Барс», клуб інтелектуальних ігор "Що? Де? Коли?", волонтерський рух.

Головною ланкою у цій структурі, фундаментом всього студентського самоврядування є академічна група.

6. Що, на Ваш погляд, потребує вдосконалення у системі виховної роботи в першу чергу?

Динамічні зміни, що відбуваються у суспільстві, потребують постійного вдосконалення системи виховної роботи і наближення його форм до потреб сьогодення, тому виховний процес в академії реалізується у наступних формах: індивідуальні форми організації виховного процесу (полягають у постійній роботі студентів над своїм удосконаленням, поповненням світоглядних уявлень, виробленням поглядів, переконань, позицій. Вона забезпечується за умови спрямовуючої діяльності куратора, авторитетного викладача, представника студентського активу тощо); форма парної виховної роботи (передбачає виховання при взаємодії двох осіб: куратор-студент, викладач-студент, студент-студент. Вона уможливорює спілкування з наявністю зворотного зв'язку, використання найбільш доступних для студента методів, врахуванням його індивідуальних особливостей та специфічних рис характеру); групові форми організації виховної роботи (включають врахування куратором чи окремим викладачем індивідуальних зацікавлень студентів і групування їх за інтересами для проведення заходів, які для них є бажаними і очікуваними); колективні форми організації виховної роботи (забезпечуються через постановку єдиної для всіх мети і зосередження уваги студентів на її реалізації).

7. Якими ви бачите перспективи розвитку виховної роботи у ЗДІА?

Щодо перспектив у розвитку та вдосконаленні виховного процесу планується протягом 2008-2012 рр. розробити та впровадити наступні програми:

1. Розробити концепцію організаційно-виховної роботи Запорізької державної інженерної академії на 2008-2012 роки.
2. Просвітницько-оздоровча програма. У програмі категорія здоров'я буде розглянуто не як суто медичну, а як комплексну проблему, складний феномен глобального значення, тобто здоров'я визначається як філософська, соціальна, економічна, біологічна, медична категорії, як об'єкт споживання, вкладу капіталу, індивідуальна та суспільна цінність, явище системного характеру, динамічне, постійно взаємодіюче з оточуючим середовищем.

3. Програма родинного-сімейного виховання. Відродження духовного надбання поколінь, гармонізації родинного життя і відповідального ставлення до створення сім'ї, впровадження позитивного досвіду сімейних взаємовідносин, формування самосвідомості молоді щодо психо-логічного клімату в сім'ї.

4. Програма підвищення рівня екологічної освіти та виховання молоді (спільно з Управлінням з питань екології Запорізької міської ради). Реалізація екологічної програми:

- проведення міжвузівської студентської наукової конференції "Сучасні екологічні проблеми та молодь -IV";
- проведення тренінгів з підготовки студентів-волонтерів для реалізації екологічних проектів;
- видання методичних рекомендацій.

5. Створення соціально-психологічної служби ЗДІА.

Весь виховний процес у ЗДІА спрямований на те, щоб зі стін Академії виходили фахівці високого професійного гатунку, справжні громадяни своєї Держави.

Матеріал підготовлено
начальником ОБВ І. В. Марти

Газета зареєстрована
управлінням
у справах преси та
інформації
Запорізької
облдержадміністрації
16 листопада 1998 року
Рестраційне свідоцтво
33 № 309

Щомісячна газета Запорізької
державної інженерної академії
Газету віддруковано з
комп'ютерного оригінал-макету
в друкарні ТОВ "С-Прінт"
Адреса редакції: м. Запоріжжя,
пр. Леніна, 226, кімната 309
тел. 223-83-62
Тираж 1000 прим.

Шеф-редактор - В. І. Пожусев
Редактор - Н. А. Юсупова
Коректор - І. В. Скляр
Дизайн і верстка - Н. А. Юсупова

Протягом року у межах роботи над книгою до 50-річчя ЗІІ-ЗДІА, йде копітка робота щодо збору інформації, робота з архівами академії. Деякий неочікуваний матеріал не вийшов у книгу, але продовжує бути цікавим та корисним читачам.

Педагогіка Юрія Михайловича Потебні

Перший ректор ЗДІА Юрій Михайлович Потебня був енергійним організатором, відомим вченим і талановитим педагогом. Незважаючи на численні проблеми, пов'язані з розбудовою нового навчального закладу, для Юрія Михайловича завжди пріоритетним залишався навчальний процес. Ректор та викладачі ЗІІ спрямовували зусилля на вирішення завдання покращення якості підготовки інженерів. Для педагогів Запорізького індустріального інституту підготовка молодого спеціаліста не зводилася тільки до вивчення студентами необхідних знань, теоретичних та практичних занять, велика увага приділялася також створенню умов для розвитку творчості студентів, залучення майбутніх фахівців до науково-дослідної діяльності, активного громадського життя. Ректор інституту Ю.М.Потебня в інтерв'ю газеті „Індустріальное Запорожье” у листопаді 1976 р. про мету навчання висловився так: “Навчити студентів мислити, прищепити їм смак до досліджень”. Юрій Михайлович неодноразово підкреслював, що для науково-викладацького складу ЗІІ важливим є створення творчої атмосфери, розвиток нестандартних підходів до навчання.

Численні клопоти, пов'язані зі становленням інституту, будівництвом навчальних корпусів, забирали багато часу та зусиль, але Ю.М.Потебня завжди залишався перш за все педагогом. Ректор із задоволенням продовжував викладацьку діяльність, любив молодь, уважно ставився до студентів та прагнув зрозуміти їх. На його

думку, навчальні програми необхідно складати виходячи із завдань виховання самостійного, глибокого та творчого мислення.

Саме творче мислення, вміння знайти нестандартне розв'язання складних проблем Ю.М.Потебня

вважав важливими для інженера. В якості влучного прикладу творчого підходу ректор часто розповідав студентам легенду про Сократа та Платона. Якось Сократ, гуляючи містом, зупинився біля будівництва. Мудрець спостерігав, як каменярі споруджували стіну. Всі вони робили майже однакові рухи, і тільки один з робітників клав каміння особливо. Сократ помітив, що цей каменяр робив менше рухів. Докладаючи менше зусиль, молода людина швидко зводила стіну. Сократ захопився вираженими, розрахованими рухами робітника та запросив його до себе. Так із звичайного каменяра вийшов відомий філософ Платон.

З метою розвитку творчого мислення, розвитку навичок наукової роботи, в навчальний процес, як обов'язковий вид заняття, ввели навчально-дослідну роботу студентів (НДРС). Усі першокурсники ЗІІ при вивченні курсу опору матеріалу отримували індивідуальні завдання. Студентам належало самостійно здійснити лабораторні дослідження за допомогою ЕОМ та визначити механічні характеристики різних матеріалів. Результати дослідження студенти представляли в рефераті та виступали з доповідями на семінарах.

Залучення студентів до наукової роботи ґрунтувалося на принципі довільного вибору теми дослідження. На думку науковців та викладачів ЗІІ, такий підхід зумовив зацікавленість до пошукової роботи у студентів, що дало добрий результат – 89% дипломних проектів було захищено на “відмінно” та “добре”, 45% – рекомендовано до впровадження. У 1975 р. ефективність від впровадження дипломних проектів випускників становила більше 3 мільйонів карб.

Окрім НДРС, передбаченої навчальними планами, студенти брали участь у виконанні держбюджетних та госпдоговірних тем кафедр. Залучення студентів до науково-дослідної роботи давало можливість навчальному закладу готувати молоді кадри для поповнення науково-педагогічного складу. Так, Сергій

Отже, багаточасову дослідницьку роботу в місцевих архівах та редакціях газет проводила доцент кафедри українознавства Тетяна Валеріївна Винарчук. Зібраний матеріал — це академія зовні, очима сторонніх осіб, “акул” пера, професійних журналістів. Знайомтеся!

Крикунов з перших днів із захопленням взявся за виконання наукових досліджень. Навчаючись на 5 курсі, Сергій вже керував роботою студентів молодших курсів, а результати його пошуку використовувалися на промислових підприємствах міста.

Студентське наукове товариство інституту об'єднувало 44 науково-дослідних гуртка. Студенти Запорізького індустріального інституту брали активну участь у всесоюзних, республіканських та обласних наукових студентських конкурсах. За 1972-76 рр. із 309 робіт, представлених на конкурсах, відзначено дипломами та грамотами 61. У республіканському турі VI Всесоюзного конкурсу з суспільних наук інститут посів I місце поміж технічних ВНЗ України та II місце – поміж усіх вищих навчальних закладів.

З метою зміцнення зв'язку вищого навчального закладу зі середньою ланкою освіти створювалися наукові гуртки для школярів. Так, викладачі кафедр напівпровідників та діелектриків, промислової електроніки організували школу юного електроніка на базі інституту, при обчислювальному центрі діяв гурток юного програміста. Учні мали можливість поглиблювати знання в заочній математичній та фізичній школах.

В навчальний процес ЗІІ впроваджувалися нові форми та методи перевірки знань студентів. Кафедри фізики, математики, хімії, промислової теплоенергетики, будівельної та прикладної механіки використовували запрограмовані картки для оперативного контролю практично по всіх розділах навчальних курсів. Навчання на кафедрі вищої математики велося за допомогою запрограмованого контролю, здійснюваного 30 машинами з пультом управління. Машинний контроль знань здійснювали за допомогою сучасних контрольно-обчислювальних машин “Львів-2м”, “KICI-5” і створені у стінах філіалу.

Студенти мали можливість виконувати складні обчислювання для курсових, дипломних проектів, лабораторних занять в обчислювальному центрі інституту, обладнаного ЕОМ “Промінь”, “НАІР”, “Мир” та в лабораторії настільних обчислювальних машин. На кафедрах промислової теплоенергетики, будівельної механіки, інженерної графіки для навчання студентів застосовували тренажери. В навчальному процесі використовувалися дві замкнуті системи навчального телебачення, спеціалізована аудиторія для демонстрації навчальних фільмів, лінгфонні кабінети, магнітофонні записи лекцій, діапроектори.

В лабораторіях інституту студенти набували необхідні практичні навички роботи з сучасними приладами, такими як: електронний мікроскоп, рентгенівські пристрої, прилади для плазмового наплення, спектрального аналізу, витягування монокристалів кремнію та германію.

*За матеріалами преси Запоріжжя минулих років
Т. В. Винарчук*

**У червні відсвяткували
“круглі” ювілей:**
Сорока Валентин Васильович,
зав.лаб.каф. ЕМ
Качан Вікторія Вікторівна,
начальник РВВ
Баглай Алла Трохимівна,
лаборант каф. хімії
Борисенко Людмила Євгенівна,
ст. інспектор секр. режим
**Дерикафтанов Гліб
Костянтинович,**
ст. лаборант каф. ВВ
**Шумикін Сергій
Олександрович,**
доцент каф. фінансів
Коломісць Ганна Геннадіївна,
доцент каф. ФБМЕ
Панченко Надія Іванівна,
прибиральниця служб прим.УЛК

Дорогі ювіляри! Приміть щирі вітання від імені **адміністрації та профспілкового комітету.** Бажаємо усім вам здоров'я, щастя, успіху та натхнення у справах. Нехай рідні завжди оточують вас любов'ю та розумінням, а колеги повагою. Сподіваємось, що все це стане запорукою вдачі та радості вашого життя.

